

GPM įstatymo 6 straipsnio 3, 4 ir 5 dalių apibendrinto paaiškinimo (komentarų) pakeitimas ir papildymas

6 straipsnio 3 dalis (taikoma 2018 m. ir vėlesniems mokestiniams laikotarpiams)

3. Už per mokestinį laikotarpį gautas pajamas, nuo kurių mokestis sumokamas įsigyjant verslo liudijimą, mokamas savivaldybių tarybų nustatytas fiksuoto dydžio pajamų mokestis. Savivaldybių tarybos turi teisę savo biudžeto sąskaita taikyti fiksuoto dydžio pajamų mokesčio už pajamas, gautas iš veiklos, kuria verčiamasi turint verslo liudijimą, lengvatas.

(Ši nuostata pagal 2017 m. gruodžio 7 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 16, 17, 18, 18¹, 19, 20, 22, 24, 27, 29, 33, 34 straipsnių pakeitimo ir papildymo 18² straipsniu įstatymą Nr. XIII-841 taikoma, apskaičiuojant ir deklaruojant 2018 metų ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas)

Komentaras

1. Jeigu gyventojas verčiasi veikla, įtraukta į Veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi, turint verslo liudijimą, rūšių sąrašą (toliau – Sąrašas), patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 1797 „Dėl verslo liudijimų išdavimo gyventojams taisyklių ir Veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, rūšių sąrašo“ (toliau – Nutarimas), jis už numatomas iš tokios veiklos gauti pajamas gali pasirinkti mokėti fiksuoto dydžio pajamų mokestį, įsigydamas verslo liudijimą.

2. Fiksuoto pajamų mokesčio dydžius nustato savivaldybių tarybos.

3. Nutarimo 3 punkte savivaldybėms rekomenduojama iki einamųjų metų lapkričio 10 dienos pateikti Valstybinei mokesčių inspekcijai (toliau – VMI) informaciją apie kitiems metams nustatytus (patvirtintus) veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi, turint verslo liudijimą, fiksuoto pajamų mokesčio dydžius.

4. Savivaldybių tarybos turi teisę pačios savo biudžeto sąskaita nustatyti galimas taikyti fiksuoto dydžio pajamų mokesčio lengvatas. Nustatytas galimų taikyti lengvatų sąrašas yra tvirtinamas savivaldybių tarybos sprendimu.

6 straipsnio 4 dalis (iki pakeitimo 5 dalis) taikoma nuo 2018 m. sausio 1 d., apskaičiuojant ir deklaruojant 2018 metų ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas).

4. Fiksuoto dydžio pajamų mokesčiu gali būti apmokestinamos 45 000 eurų per mokestinį laikotarpį neviršijančios individualios veiklos pajamos (kai vykdoma kelių rūšių veikla, pajamos sudedamos). 45 000 eurų sumą per mokestinį laikotarpį viršijančios individualios veiklos pajamos apmokestinamos taikant šio straipsnio 1 dalyje nustatytą pajamų mokesčio tarifą. Už mokestinį laikotarpį (ar jo dalį) sumokėto fiksuoto dydžio pajamų mokesčio dalis, proporcingai tenkanti tai mokestinio laikotarpio daliai, kai gyventojas individualios veiklos pajamas viršijo 45 000 eurų sumą, įskaitoma į gyventojas nuo tų pajamų mokėtino pajamų mokesčio sumą.

(Ši nuostata pagal 2017 m. gruodžio 7 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 16, 17, 18, 18¹, 19, 20, 22, 24, 27, 29, 33, 34 straipsnių pakeitimo ir papildymo 18² straipsniu įstatymą Nr. XIII-841 taikoma, apskaičiuojant ir deklaruojant 2018 metų ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas)

Komentaras

1. Gyventojas, įsigydamas verslo liudijimą, gali pasirinkti mokėti fiksuoto dydžio pajamų mokestį nuo mokestiniu laikotarpiu (kalendoriniais metais) iš individualios veiklos gautų ne didesnių nei 45 000 eurų pajamų.

2. Kai individualiai veiklai vykdyti verslo liudijimą įsigijęs gyventojas vykdo kelių rūšių individualią veiklą, tai, įvertinant, ar iš šių veiklų gautos pajamos neviršijo 45 000 eurų, pajamos sudedamos (išskyrus iš gyvenamosios paskirties patalpų nuomos gautas pajamas).

3. Fiksuoto dydžio pajamų mokestį nuo iš individualios veiklos, vykdytos įsigijus verslo liudijimą, gautų ne didesnių nei 45 000 eurų pajamų gali mokėti ir privalantys registruotis bei jais įsiregistravę PVM mokėtojai.

4. Jei iš vykdytos individualios veiklos, įsigijus verslo liudijimą, gauta daugiau nei 45 000 eurų pajamų, tai 45 000 eurų viršijanti pajamų dalis nebegali būti apmokestinama fiksuoto dydžio pajamų mokesčiu. 45 000 eurų viršijančioji dalis apmokestinama kaip įregistruotos individualios veiklos pajamos (su pažyma), t. y. 15 proc. dydžio pajamų mokesčiu, taikant GPMĮ 18² straipsnyje nurodytą pajamų mokesčio kreditą.

Verslo liudijimą įsigijęs gyventojas, kalendoriniais metais gavęs virš 45 000 eurų pajamų, tolimesniai veiklos vykdymui turi pasirinkti kitą individualios veiklos pajamų apmokestinimo formą (įregistruoti individualią veiklą pagal pažymą mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka arba įsteigti juridinį asmenį). Šiuo atveju gyventojas turėtų nutraukti pajamų apmokestinimą fiksuotu pajamų mokesčiu ir VMI pateikti Prašymą nutraukti veiklą, vykdomą įsigijus verslo liudijimą ir Fizinio asmens prašymą įregistruoti į Mokesčių mokėtojų registrą (REG812 forma).

Tuo atveju, kai gyventojas gautos pajamos nebegali būti apmokestinamos fiksuoto dydžio pajamų mokesčiu, o gyventojas toliau pagal verslo liudijimą vykdo veiklą, tai, nustačius šį faktą, vykdyta veikla prilyginama įregistruotai individualiai veiklai ir 45 000 eurų viršijusi gautų pajamų dalis apmokestinama kaip individualios veiklos pajamos, gautos (uždirbtos) vykdamas individualią veiklą, ją įregistravus mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka.

1 pavyzdys

Tarkim, gyventojas laikotarpiui nuo 2018 m. sausio 10 d. iki 2018 m. spalio 10 d. įsigijo Baldų gamybos veiklos verslo liudijimą, už kurį sumokėjo 600 eurų fiksuoto dydžio pajamų mokestį. Laikotarpiu nuo 2018 m. sausio 10 d. iki balandžio 29 d. gyventojas gavo 43 000 eurų pajamų, o 2018 m. balandžio 30 d. gavo dar 3 000 eurų pajamų. Vadinasi, nuo 2018 m. sausio 10 d. iki 2018 m. balandžio 30 d. gavo 46 000 eurų, t. y. 1000 eurų viršyta per kalendorinius metus leistina gauti 45 000 eurų pajamų suma iš vykdomos individualios veiklos, įsigijus verslo liudijimą. Jei šiuo atveju gyventojas pats nesikreipia į VMI dėl tokios individualios veiklos, įsigijus verslo liudijimą, vykdymo nutraukimo, tai, kalendoriniams metams pasibaigus, mokesčių administratorius, pagal turimus bei iš trečiųjų asmenų gautus duomenis nustatęs, kad gyventojas praėjusiais kalendoriniais metais gautos pajamos iš minėtos veiklos su verslo liudijimu viršijo 45 000 eurų, jo vykdytą veiklą prilygina vykdytai individualiai veiklai su pažyma, o 45 000 eurų viršijanti gautų pajamų dalis apmokestinama kaip iš individualios veiklos su pažyma gautos pajamos, t. y. 15 proc. dydžio pajamų mokesčiu, taikant GPMĮ 18² straipsnyje nurodytą pajamų mokesčio kreditą.

5. Sumokėta fiksuoto dydžio pajamų mokesčio dalis už laikotarpį, kuriuo gyventojas gautos pajamos nebegalėjo būti apmokestinamos fiksuoto dydžio pajamų mokesčiu, gali būti proporcingai įskaitoma į gyventojas mokėtiną pajamų mokesčio sumą, apskaičiuotą nuo šiuo laikotarpiu gautų apmokestinamų kaip individualios veiklos, įregistruotos mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka, pajamų. Šiuo atveju gyventojas turi pateikti FR0781 formos Prašymą grąžinti (įskaityti) mokesčio ir (arba) baudos už administracinę nusizengimą permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas.

Jei gyventojas, kai jo gautos pajamos nebegali būti apmokestinamos fiksuoto dydžio pajamų mokesčiu, individualią veiklą nutraukia ir įregistruoja juridinį asmenį, tai sumokėta fiksuoto dydžio pajamų mokesčio dalis už laikotarpį, kuriuo gyventojas gautos pajamos negalėjo būti apmokestinamos fiksuoto dydžio pajamų mokesčiu, šiam gyventojui, pateikus FR0781 formos Prašymą gražinti (įskaityti) mokesčio ir (arba) baudos už administracinį nusižengimą permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas, yra gražinama.

2 pavyzdys

Tarkim, gyventojas laikotarpiui nuo 2018 m. sausio 10 d. iki 2018 m. spalio 10 d. įsigijo Baldų gamybos veiklos verslo liudijimą, už kurį sumokėjo 600 eurų fiksuoto dydžio pajamų mokestį. 2018 m. balandžio 30 d. gautomis pajamomis buvo viršyta per kalendorinius metus leistina gauti 45 000 eurų pajamų iš vykdomos individualios veiklos, įsigijus verslo liudijimą, suma. Vadinasi, gyventojas nuo 2018 m. gegužės 1 d. iš individualios veiklos gautos pajamos nebegali būti apmokestinamos fiksuoto dydžio pajamų mokesčiu. Gyventojui, nuo 2018 m. gegužės 1 d. pateikusiam Prašymą nutraukti veiklą, vykdomą įsigijus verslo liudijimą, bei Fizinio asmens prašymą įregistruoti į Mokesčių mokėtojų registrą (REG812 forma), sumokėtas fiksuoto dydžio pajamų mokestis už laikotarpį nuo 2018 m. gegužės 1 d. iki 2018 m. spalio 10 d. atimamas (įskaitomas) iš nuo 2018 m. gegužės 1 d. gautų individualios veiklos apmokestinamųjų pajamų apskaičiuoto mokėtino pajamų mokesčio.

Tačiau, jei minėtas gyventojas, kai nuo gegužės 1 d. jo gautos pajamos iš individualios veiklos nebegali būti apmokestinamos fiksuoto dydžio pajamų mokesčiu, šią veiklą nutraukia ir įregistruoja juridinį asmenį, tai už laikotarpį nuo 2018 m. gegužės 1 d. iki 2018 m. spalio 10 d. sumokėtas fiksuoto dydžio pajamų mokestis šiam gyventojui, pateikus FR0781 formos Prašymą gražinti (įskaityti) mokesčio ir (arba) baudos už administracinį nusižengimą permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas, yra gražinamas.

6 straipsnio 5 dalis (iki pakeitimo 6 dalis) taikoma nuo 2018 m. sausio 1 d., apskaičiuojant ir deklaruojant 2018 metų ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas).

5. Fiksuoto dydžio pajamų mokesčiu gali būti apmokestinamos 45 000 eurų per mokestinį laikotarpį neviršijančios nekilnojamojo pagal prigimtį daikto nuomos pajamos (kai nuomjami keli tokie daiktai, pajamos sudedamos). 45 000 eurų sumą per mokestinį laikotarpį viršijančios nekilnojamojo pagal prigimtį daikto nuomos pajamos apmokestinamos taikant šio straipsnio 1 dalyje nustatytą pajamų mokesčio tarifą. Už mokestinį laikotarpį (ar jo dalį) sumokėto fiksuoto dydžio pajamų mokesčio dalis, proporcingai tenkanti tai mokestinio laikotarpio daliai, kai gyventojas nekilnojamojo pagal prigimtį daikto nuomos pajamos apmokestinamos taikant šio straipsnio 1 dalyje nustatytą pajamų mokesčio tarifą, įskaitoma į gyventojas nuo tų pajamų mokėtino pajamų mokesčio sumą.

(Ši nuostata pagal 2017 m. gruodžio 7 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 16, 17, 18, 18¹, 19, 20, 22, 24, 27, 29, 33, 34 straipsnių pakeitimo ir papildymo 18² straipsniu įstatymą Nr. XIII-841 taikoma, apskaičiuojant ir deklaruojant 2018 metų ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas)

Komentaras

1. Fiksuoto dydžio pajamų mokesčiu gali būti apmokestinamos nekilnojamojo pagal prigimtį daikto nuomos pajamos (t. y. gyvenamosios paskirties patalpų nuomos) tuo atveju, jei gyventojas gautos pajamos iš tokios nuomos per mokestinį laikotarpį neviršija 45 000 eurų.

Apskaičiuojant fiksuotą pajamų mokesčiu apmokestinamą pajamų iš gyvenamųjų patalpų nuomos 45 000 eurų sumą (įsigijus Gyvenamosios paskirties patalpų nuomos verslo liudijimą),

sumuojamos visos per mokestinius (kalendorinius) metus to gyventojų iš gyvenamųjų patalpų nuomos gautos pajamos.

Gyvenamųjų patalpų nuomos atveju pasiekus 45 000 eurų ribą, šią ribą viršijančios pajamos negali būti apmokestinamos fiksuoto dydžio pajamų mokesčiu.

Įsigijus Gyvenamosios paskirties patalpų nuomos verslo liudijimą fiksuoto dydžio pajamų mokesčiu apmokestinamos tik nuomos pajamos, gautos iš gyventojų.

2. Jei Gyvenamosios paskirties patalpų nuomos verslo liudijimą įsigijusio gyventojų iš gyvenamųjų patalpų nuomos gautos pajamos mokestiniu laikotarpiu viršija 45 000 eurų, tai 45 000 eurų viršijanti tokių gautų pajamų dalis apmokestinama, taikant šio straipsnio 1 dalyje nustatytą 15 procentų pajamų mokesčio tarifą.

2019 m. ir vėlesniais mokestiniais laikotarpiais, jei gyventojų iš nekilnojamojo turto nuomos gautos pajamos kartu su kitomis ne iš darbo santykių ar jų esmę atitinkamų santykių kalendoriniais metais gautomis pajamomis viršija 120 VDU, tai tokios 120 VDU viršijančios pajamos apmokestinamos taikant šio straipsnio 1² dalyje nustatytą 20 proc. pajamų mokesčio tarifą.

3. Už mokestinį laikotarpį (ar jo dalį) sumokėto fiksuoto dydžio pajamų mokesčio dalis, proporcingai tenkanti tai mokestinio laikotarpio daliai, kai gyventojų gyvenamosios paskirties patalpų nuomos pajamos apmokestinamos 15 procentų pajamų mokesčio tarifu, įskaitoma į gyventojų nuo tų pajamų mokėtino pajamų mokesčio sumą. Gyventojas turi pateikti prašymą nutraukti vykdytą gyvenamosios paskirties patalpų nuomos veiklą, įsigijus verslo liudijimą, bei FR0781 formos Prašymą gražinti (įskaityti) mokesčio ir (arba) baudos už administracinį nusižengimą permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas.

Tuo atveju, jei gyventojas, kai jo gautos pajamos iš gyvenamųjų patalpų nuomos nebegali būti apmokestinamos fiksuoto dydžio pajamų mokesčiu, įregistruoja juridinį asmenį, tai sumokėta fiksuoto dydžio pajamų mokesčio dalis už laikotarpį, kuriuo gyventojas nebeturėjo teisės nuomoti gyvenamųjų patalpų, įsigijus Gyvenamosios paskirties patalpų nuomos verslo liudijimą, šiam gyventojui gražinama, kai jis pateikia prašymą nutraukti vykdytą gyvenamosios paskirties patalpų nuomos veiklą, įsigijus verslo liudijimą, bei FR0781 formos Prašymą gražinti (įskaityti) mokesčio ir (arba) baudos už administracinį nusižengimą permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas.

Pavyzdys

Tarkim, gyventojas už 500 eurų fiksuoto dydžio pajamų mokesčių įsigijo Gyvenamosios paskirties patalpų nuomos verslo liudijimą 2018 metams ir nuomoja gyvenamąsias patalpas gyventojams. Tarkim, laikotarpiu nuo 2018 m. sausio 1 d. iki rugsėjo 15 d. iš šios nuomos gyventojas gauna 44 000 eurų (rugsėjo 15 d. gauna 3 000 eurų nuomos pajamų, kuriomis viršijama 45 000 eurų). Vadinasi, nuo rugsėjo 16 d. šio gyventojų gautos pajamos nebegali būti apmokestinamos fiksuoto dydžio pajamų mokesčiu. Nuo rugsėjo 16 d. iš šios nuomos gyventojų gautinos pajamos apmokestinamos, taikant 15 procentų pajamų mokesčio tarifą, todėl už laikotarpį nuo rugsėjo 16 d. iki gruodžio 31 d. sumokėtas 147 Eur (500 Eur/365 d. x 107 d.) fiksuoto dydžio pajamų mokesčiai atimamas nuo 45 000 eurų viršijusių nuomos pajamų apskaičiuoto mokėtino pajamų mokesčio. Šiuo atveju gyventojas turi pateikti Prašymą nutraukti veiklą, įsigijus verslo liudijimą, bei FR0781 formos. Prašymą gražinti (įskaityti) mokesčio ir (arba) baudos už administracinį nusižengimą permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas.

Pajamas, gautas už gyvenamosios paskirties patalpų nuomą su verslo liudijimu (t. y. nuo sausio 1 d. iki rugsėjo 15 d.), gyventojas privalo deklaruoti Metinės pajamų deklaracijos GPM308 formos V priedo II dalyje, o pajamas, gautas už turto nuomą nuo rugsėjo 16 d. gyventojas turi deklaruoti Metinės pajamų deklaracijos GPM308 formos P priede (23 pajamų rūšies kodas). Pajamos, gautos 2019 m. ir vėlesniais mokestiniais laikotarpiais, deklaruojamos Pavyzdinėje pajamų mokesčio deklaracijoje (GPM311).